

POLITIKA ZA ZAŠTITU OD SEKSUALNOG ISKORIŠTAVANJA I ZLOSTAVLJANJA

UDRUŽENJE "ROMSKA DJEVOJKA-ROMANI ČEJ"
Doline bb, 78430 Prnjavor, Bosna i Hercegovina

Ova Politika za zaštitu od seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja primjenjuje se na sve članove Udruženja „Romska djevojka – Romani ćej“ Prnjavor (u nastavku “Udruženje”), kao i na sve osobe angažovane putem ugovora, volontere, konsultante i druge saradnike koji djeluju u ime Udruženja – kako tokom radnog vremena, tako i van njega.

Svrha ove politike je da jasno definiše pristup prevenciji i odgovoru na seksualno uznemiravanje, seksualno iskorištavanje i seksualno zlostavljanje. Politika uključuje:

- **Obavezu Udruženja** da aktivno sprječava seksualno uznemiravanje, iskorištavanje i zlostavljanje, te da osigura djelotvorno reagovanje u slučaju njihovog pojavljivanja;
- **Načela djelovanja i odlučivanja** koja vode sve aktivnosti i stavove Udruženja u vezi s ovim pitanjima;
- **Očekivanja prema svim angažovanim licima** u pogledu ponašanja i profesionalne odgovornosti u radu s korisnicima, zajednicom i međusobno.

1. Svrha politike

Svrha ove politike je osigurati da se svi koji su uključeni u rad Udruženja ponašaju na način koji sprečava seksualno iskorištavanje i zlostavljanje, te da se svaki incident ili sumnja prijavi i adekvatno procesuirati.

2. Osnovna načela i zabranjena postupanja

Seksualno iskorištavanje i zlostavljanje od strane članova Udruženja i povezanog osoblja predstavlja teško kršenje zakona i etičkih standarda, te je osnova za trajno isključenje iz članstva i/ili raskid ugovora o angažmanu.

Seksualno uznemiravanje članova i povezanog osoblja Udruženja predstavlja ozbiljno kršenje radnih i etičkih normi i može dovesti do disciplinskih mjera, uključujući raskid ugovora.

Seksualne aktivnosti s djecom (osobama mlađim od 18 godina) su strogo zabranjene, bez obzira na lokalno zakonsko tumačenje punoljetstva ili pristanka. Pogrešno vjerovanje u starosnu dob djeteta ne može biti opravdanje.

Razmjena novca, usluga, pomoći, privilegija ili roba za seksualne usluge strogo je zabranjena. To uključuje bilo koji oblik ponižavajućeg ili eksploatatorskog ponašanja, kao i kupovinu seksualnih usluga.

Zabranjeni su svi seksualni odnosi između osoblja koje pruža pomoć i osoba koje tu pomoć primaju, ukoliko ti odnosi uključuju zloupotrebu moći ili povjerenja. Takvo ponašanje narušava integritet i vjerodostojnost rada Udruženja.

Svi članovi i angažovano osoblje Udruženja dužni su prijaviti svaku zabrinutost ili sumnju na seksualno uznemiravanje, iskorištavanje ili zlostavljanje, bez odlaganja, koristeći definisane mehanizme prijave.

Članovi i osoblje Udruženja imaju obavezu aktivno doprinositi stvaranju i održavanju sigurnog i zaštitnog okruženja koje sprječava sve oblike seksualnog nasilja, naročito prema djeci i ranjivim grupama, te u potpunosti poštivati ovu Politiku.

3. Obaveze Udruženja

Udruženje se obavezuje da aktivno sprječava i odgovara na seksualno iskorištavanje, zlostavljanje i seksualno uznemiravanje u skladu sa šest osnovnih principa ove politike.

3.1. Sigurna organizaciona kultura

Udruženje gradi sigurno i inkluzivno okruženje za svoje članove, osoblje i zajednice u kojima djeluje. Poseban fokus stavlja na prevenciju, podršku žrtvama i odgovornost počinitelaca.

3.2. Mehanizmi izvještavanja

- Osigurani su sigurni i dostupni kanali za prijavu slučajeva.
- Informacije o prijavi su dostupne na lokalnim jezicima.
- Obučeni su kontakt-osobe i osoblje o načinu prijave i zaštiti povjerljivosti.

3.3. Reagovanje na prijave

- Sve prijave se ozbiljno razmatraju, istražuju i dokumentuju u sigurnoj bazi.
- Udruženje provodi nezavisne i diskretne istrage, poštujući prava svih uključenih.
- Preduzimaju se odgovarajuće mjere protiv počinitelaca, uključujući disciplinske sankcije i prijave nadležnim institucijama.
- Žrtvama se osigurava podrška (psihološka, medicinska, pravna), u skladu sa njihovim željama.

3.4. Integracija Politike u rad Udruženja

- **Zapošljavanje:** Provode se provjere svih kandidata. Pitanja zaštite uključena su u prijavne obrasce i intervjue.
- **Partnerstva:** Svi ugovori sadrže obavezu poštivanja ove politike i Kodeksa ponašanja. Nepoštivanje može biti osnova za raskid saradnje.
- **Obuka:** Svi članovi i saradnici prolaze obaveznu obuku prilikom uključivanja u rad Udruženja.
- **Sigurno programiranje:** mjere Politike se uključuju u sve faze programa i projekata – od planiranja do evaluacije.

4. Uloge i odgovornosti

- **Svi članovi i osoblje Udruženja**

Obavezni su prijaviti bilo kakvu sumnju ili saznanje o seksualnom iskorištavanju, zlostavljanju ili uznemiravanju drugih osoba. Neprijavljivanje predstavlja kršenje politike i može dovesti do disciplinskih mjera ili prekida saradnje.

- **Upravni odbor**

Snosi krajnju odgovornost za provođenje ove politike i osigurava njenu dosljednu primjenu u radu Udruženja.

5. Podizanje žalbe ili zabrinutosti

Svi članovi i osoblje Udruženja imaju odgovornost prijaviti bilo kakvu zabrinutost ili sumnju u vezi sa seksualnim iskorištavanjem, zlostavljanjem ili uznemiravanjem. Osobe koje dožive, svjedoče ili čuju za takve incidente mogu ih prijaviti **bez straha od kazne**.

Članovi i osoblje ne smiju samostalno istraživati prijavljene navode.

5.1 Kanali prijave

- Prijavu je moguće podnijeti **usmeno ili pismeno** predsjednici Udruženja.
- Prijave mogu podnijeti i korisnici Udruženja.
- Prijave se mogu podnijeti i **anonimno**.

5.2 Povjerljivost

- Maksimalni naponi biće uloženi da se očuva povjerljivost prijavitelja i uključenih osoba.
- Lične informacije dijele se samo uz informisanu saglasnost, osim u slučajevima gdje postoji:
 - prijetnja po život,
 - ugroženost djeteta,
 - zakonska obaveza prijavljivanja.
- Osoblje uključeno u obradu žalbi može biti obavezano potpisati **ugovor o povjerljivosti**.
- **Kršenje povjerljivosti** može dovesti do disciplinskih mjera, uključujući otkaz ili prekid saradnje.

5.3 Zaštita prijavitelja, žrtava i svjedoka

Udruženje **nema toleranciju za odmazdu**. Bilo kakva odmazda prema prijaviteljima, preživjelima ili svjedocima vodi ka:

- disciplinskim mjerama,
- isključenju iz Udruženja,
- raskidu saradnje sa vanjskim saradnicima.

5.4 Žalbe na partnerske organizacije

- Udruženje očekuje da partneri odgovore **brzo, sigurno i primjereno**.
- Udruženje može pružiti podršku i tražiti **nezavisnu istragu** ako je potrebno.
- Ako je zloupotreba potvrđena, osoba neće moći nastaviti rad u partnerstvu.
- Nepravilno rješavanje može dovesti do **prekida saradnje i povlačenja sredstava**.

5.5 Žalbe protiv vanjskih organizacija ili tijela

- Udruženje će takve prijave **proslijediti nadležnim zaštitnim tijelima** kada je to sigurno i prikladno.
- Udruženje **ne provodi istrage** u tim slučajevima, ali ima obavezu prijavljivanja.

6. Sankcije

Kršenje ove politike može rezultirati internim disciplinskim mjerama, uključujući i otkaz, te krivičnim prijavama nadležnim institucijama.

7. Revizija dokumenta

Ova politika podliježe redovnoj reviziji, najmanje jednom godišnje, kako bi se osigurala njena ažurnost i efikasnost.

Aneks 1: Definicije

Članovi Udruženja i povezano osoblje: Izraz „Članovi Udruženja i povezano osoblje“ uključuje sve članove udruženja. Izraz također uključuje članove odbora, volontere, pripravnike i međunarodne i lokalne savjetnike, i povezano osoblje. To uključuje subjekte koji nisu u Udruženju zaposleni i njihove zaposlenike i pojedince koji su sklopili ugovore o partnerstvu, podugovoru ili potprimatelju sa Udruženjem.

Seksualno uznemiravanje je svako neželjeno ponašanje seksualne prirode koje može uključivati komentare, geste, dodire ili prijedloge, a koje uzrokuje osjećaj nelagode, uvrede, poniženja ili zastrašivanja kod osobe kojoj je upućeno. Takvo ponašanje se smatra seksualnim uznemiravanjem i kada stvara neprijateljsko, uvredljivo ili zastrašujuće radno okruženje, kada utiče na profesionalni odnos, ili kada se koristi kao osnov za donošenje odluka o zapošljavanju, napredovanju ili drugim pravima. Seksualno uznemiravanje može se dogoditi i kao pojedinačni incident, a ne isključivo kao obrazac ponašanja. Može se desiti između osoba istog ili različitog spola, i obuhvata i muškarce i žene, kako u ulozi žrtve, tako i u ulozi počinitelja.

Seksualno iskorištavanje podrazumijeva svaku stvarnu ili pokušaj zloupotrebe nečije ranjivosti, povjerenja ili neravnopravnog odnosa moći u svrhu postizanja seksualne koristi. Ova korist može biti lična, društvena, politička ili materijalna. Udruženje prepoznaje da seksualno iskorištavanje i seksualno zlostavljanje obuhvataju širok spektar ponašanja, te da nisu ograničeni isključivo na seksualni odnos. Takva ponašanja predstavljaju ozbiljno kršenje dostojanstva i prava pojedinca i neće biti tolerisana u bilo kojem obliku.

Seksualno zlostavljanje označava fizički čin seksualne prirode koji je izvršen stvarnom silom, prijetnjom, zloupotrebom moći ili pod prisilnim ili neravnopravnim okolnostima. Ova radnja se smatra nasiljem čak i kada nema očigledne fizičke prisile, ako postoji razlika u moći ili mogućnost davanja informisanog pristanka. Seksualno zlostavljanje obuhvata i seksualne aktivnosti s djecom, odnosno osobama mlađim od 18 godina, bez obzira na okolnosti, jer djeca po zakonu ne mogu dati informisani pristanak. Takva djela predstavljaju teške oblike kršenja ljudskih prava i predstavljaju ozbiljna krivična djela.

Seksualno zlostavljanje djece odnosi se na svaki oblik seksualnog ponašanja u kojem je dijete iskorišteno od strane druge osobe, bilo da se radi o drugom djetetu, adolescentu ili odrasloj osobi, u svrhu seksualne stimulacije ili zadovoljstva. Ovakvo zlostavljanje može uključivati direktni fizički kontakt, ali i indirektne ili beskontaktno radnje, poput izlaganja djeteta seksualno eksplicitnim sadržajima, prisiljavanja na gledanje seksualnih aktivnosti ili uključivanja djeteta u snimanje ili distribuciju materijala seksualnog iskorištavanja. Svaka takva aktivnost predstavlja ozbiljno kršenje prava djeteta, bez obzira na to da li je dijete svjesno radnje ili je dalo prividni pristanak, budući da djeca zakonski ne mogu dati informisanu saglasnost za seksualne aktivnosti.

Žrtva je osoba za koju se tvrdi ili utvrdilo da je bila izložena seksualnom uznemiravanju, zlostavljanju ili seksualnom iskorištavanju. Bez obzira na to da li je slučaj prijavljen, potvrđen ili se još uvijek ispituje, osoba se tretira s dostojanstvom i poštovanjem, uz osiguranje zaštite, podrške i povjerljivosti tokom cijelog procesa.

Izjava o prihvatanju Politike

Ja, dole potpisani/a, potvrđujem da sam pročitao/la, razumio/la i da prihvatam obavezu poštovanja Politike za zaštitu od seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja Udruženja 'Romska djevojka - Romani ćej'.

Ime i prezime: _____

Pozicija: _____

Potpis: _____

Datum: _____